

NEDERLANDSE TUINENSTICHTING
NIEUWEZIJDS KOLK 28
1012 PV AMSTERDAM
POSTBUS 11692, 1001 GR AMSTERDAM
WWW.TUINENSTICHTING.NL

Nederlandse Tuinenstichting

Jaarverslag 2020

vastgesteld op 10 mei 2021

Inhoud

1	Missie en doelstelling	5
2	Werkwijze	7
3	Onze activiteiten in 2020	9
4	Organisatie	17

1 Missie en doelstelling

IN HET KORT

De Nederlandse Tuinenstichting (NTs) komt op voor historisch en hedendaags groen erfgoed: tuinen en parken die van belang zijn door hun vormgeving, beplanting, cultuurhistorische waarde, ligging en ensemblewaarde in samenhang met gebouwde of andere objecten. Hiernaast bevorderen we de aanleg en ontwikkeling van nieuwe tuinen en parken: het groen erfgoed van de toekomst! De NTs bestaat sinds 1980.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

In ons land gaat steeds meer groene ruimte verloren. Bovendien staat uniek groen onder druk vanwege bouwplannen, geldgebrek of het ontbreken van adequate kennis. En dat terwijl recent wetenschappelijk onderzoek heeft uitgewezen hoe belangrijk een groene leefomgeving is voor het welzijn van mensen.

De NTs wil meer groen erfgoed behouden en koesteren, kennis en enthousiasme hierover delen en tuinbezoek stimuleren.

ZO BEREIKEN WE ONS DOEL

Deze kerntaken realiseren we door:

- ons in te zetten voor het beschermen en in stand houden van bijzondere hedendaagse en historische buitenplaatsen, bijzondere parken, tuinen en stedelijk groen;
- expertise ter beschikking te stellen aan overheden en particulieren;
- kennis en bewustzijn te vergroten ten aanzien van groen cultureel erfgoed;
- onderzoek te doen naar tuin- en landschapsarchitectuur in brede zin en hierover te publiceren;
- kennis uit te wisselen door tuinen van donateurs open te stellen.

DIT IS WAAR WE TROTS OP ZIJN

We zijn onder andere trots op:

1. ons vermogen om bekwame vrijwilligers aan ons te binden: zij zorgen er met hun enthousiasme voor dat wij onze doelen behalen;
2. de Open Tuinen Gids: hiermee hebben we al veel waardevolle tuinen opengesteld voor een breed publiek;
3. onze interventies bij de bedreiging van groen erfgoed;
4. ons 40-jarig bestaan als unieke organisatie in Nederland die groen erfgoed beschermt en zich inzet voor de kennisuitwisseling op dit gebied en voor de ontsluiting van tuinen.

**De doelstellingen van de Nederlandse Tuinenstichting (NTs),
zoals opgenomen in artikel 2 van de statuten:**

1. De stichting heeft ten doel de instandhouding en de bescherming van groen erfgoed in Nederland alsmede de bevordering van aanleg en ontwikkeling van tuinen, parken, openbare groenvoorzieningen en landschappen.
2. Onder groen erfgoed worden onder meer begrepen: tuinen, parken, openbare groenvoorzieningen en landschappen met een herkenbare aanleg, die van maatschappelijke betekenis zijn door:
 - a. architectuur, vormgeving en inrichting
 - b. beplanting
 - c. cultuurhistorische waarde
 - d. ligging, of
 - e. ensemblewaarde in samenhang met gebouwde of andere objecten.
3. De bevordering van aanleg en ontwikkeling van tuinen, parken, openbare groenvoorzieningen en landschappen heeft als doel het verhogen van de kwaliteit van de aangelegde groene omgeving.
4. De stichting tracht haar doelen te verwezenlijken door onder meer:
 - a. het vergroten van de maatschappelijke betrokkenheid en de publieke belangstelling voor de doelen van de stichting;
 - b. het adviseren en bieden van ondersteuning met betrekking tot het in stand houden, beschermen, herstellen, beheren en zo nodig aanpassen van groen erfgoed;
 - c. het adviseren over de aanleg en ontwikkeling van tuinen, parken, openbare groenvoorzieningen en landschappen;
 - d. het bevorderen van ontwikkeling en overdracht van kennis over groen erfgoed en aanleg en ontwikkeling van tuinen, parken openbare groenvoorzieningen en landschappen;
 - e. het voeren van procedures in en buiten rechte;
 - f. het geven van voorlichting;
 - g. het verwerven van fondsen;
 - h. het verrichten van alle verdere handelingen, die met de doelen van de stichting in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.
5. De stichting beoogt niet het maken van winst.

2 Werkwijze

UITGANGSPUNT

De NTs wil groen erfgoed in Nederland in stand houden en beschermen, en de aanleg en ontwikkeling van tuinen, parken, openbaar groen en landschappen stimuleren. Deze doelstelling is het uitgangspunt voor onze werkwijze. Dit willen we realiseren door:

- de maatschappelijke belangstelling voor groen erfgoed en tuinen te vergroten;
- informatie, voorlichting, ondersteuning te geven en de aanwezige kennis te vergroten;
- en, als het moet, door juridische procedures te voeren.

We zijn daarin uniek: de NTs is een van de weinige stichtingen in Nederland die groen erfgoed over de gehele breedte in haar doelstelling heeft staan.

Het bestuur is ervan overtuigd dat deze doelstelling nu en in de komende jaren uitermate relevant is en blijft. Groen erfgoed blijft ernstig bedreigd: de Nederlandse publieke ruimte krimpt en staat onder zware economische druk. Voor de instandhouding van groen erfgoed is het daarom nodig de statutair beschikbare middelen over de volledige breedte in te zetten.

VIER SPOREN

De NTs werkt langs vier sporen om het groen erfgoed effectief te beschermen. Deze sporen moeten in samenhang worden gezien; zij versterken elkaar:

1. De Commissie Groen Erfgoed identificeert bedreigd groen erfgoed, selecteert projecten waar ze zich sterk voor maakt, formuleert een dossierstrategie en voert deze uit.
2. De Open Tuinen Commissie laat donateurs en andere tuinliefhebbers inspiratie opdoen bij de bij de NTs aangesloten tuinen: het groene erfgoed van heden en toekomst, tuinen die daadwerkelijk onderscheidend zijn of dit in potentie kunnen worden.
3. De Excursie Commissie trekt deze inspiratie nog een stap verder door en maakt bijzonder, zeldzaam of voor het publiek gesloten groen erfgoed toegankelijk voor de gedreven tuinliefhebber.
4. Tot slot willen we met het Tuinjournaal, de NTs-website, publicaties en onze aanwezigheid op bijzondere groenerfgoedevenementen de kennis over de doelstellingen van NTs bij donateurs en het brede publiek vergroten en verslag doen over de bovenstaande sporen.

VERANTWOORDELIJKHEIDSVERDELING

Het zijn de commissies, allen vrijwilligers, die de activiteiten van de NTs verzorgen binnen de door het bestuur gestelde beleidsmatige en financiële kaders. Iedere commissie heeft een voorzitter die door het bestuur kan worden aangesproken op het functioneren van de commissie.

Het bestuur, eveneens bestaand uit vrijwilligers, is bestuurlijk en financieel verantwoordelijk voor de NTs. Het bestuur:

- leidt de NTs strategisch, operationeel en tactisch;
- stelt de jaarlijkse budgetten en het jaarverslag vast;
- voert het jaarplan uit binnen het toegekende budget;
- bewaakt het functioneren van de commissies;

- geeft leiding aan het bureau;
- initieert projecten die commissies overstijgen;
- organiseert samenwerkingen met andere collega-organisaties;
- is verantwoordelijk voor de communicatie en PR naar het brede publiek en de donateurs.

Het bureau bestaat uit betaalde professionals, die het bestuur en de commissies in hun werk ondersteunen. Daarnaast verzorgen zij (onder andere) de donateursadministratie, beantwoorden ze vragen van donateurs en de eigenaren van aangesloten open tuinen, verzorgen ze de NTs-communicatie met donateurs, stakeholders en het publiek en houden ze de website en social media bij.

DOELSTELLINGEN REALISEREN MET BEPERKTE FINANCIËN

De NTs is een organisatie die met weinig middelen veel doet. Deze middelen verkrijgen we bijna exclusief via jaarlijkse donaties, via legaten van particulieren en via sponsoring door veelal kleine ondernemingen.

3 Onze activiteiten in 2020

VOORAF: EEN BIJZONDER JAAR

Het jaar 2020 zou een bijzonder jaar worden voor de Tuinenstichting. Een feestelijk jaar, want we vierden ons 40-jarig bestaan. Helaas gaat het jaar vooral de boeken in als het coronajaar. Vanuit het niets dook begin 2020 het coronavirus op. Dat leidde tot een lockdown en maatregelen die ieders bewegingsvrijheid beperkten. De coronapandemie heeft de erfgoedsector, zowel rood als groen, in zwaar weer gebracht. Instellingen moesten maandenlang dicht – en liepen daardoor veel inkomsten mis – en vrijwilligers kwamen thuis te zitten. De daarop volgende beperkingen van de ‘anderhalvemetersamenleving’ maakten het de erfgoedsector niet gemakkelijk.

Ook de NTs liep bij de uitvoering van haar activiteiten tegen de gevolgen van de pandemie aan. Niet zozeer de gevolgen voor de bescherming van groen erfgoed – we ontvingen nog steeds meldingen van bedreigd groen erfgoed en ondernamen daarop actie – maar vooral de gevolgen voor onze zichtbaarheid naar buiten toe. Zo vervielen de meeste tuinevenementen en beurzen, waarop we normaal gesproken actief zijn om mensen kennis te laten maken met ons werk en om nieuwe donateurs te werven. Desondanks hebben nieuwe donateurs de weg naar de NTs weten te vinden. Doordat veel geplande en gebudgetteerde activiteiten niet door gingen, vielen de financiële resultaten positief uit.

Op het moment dat de Open Tuinen Gids voor 2020 bij de donateurs op de mat viel, ging Nederland in lockdown. Tuineigenaren konden hun tuin eerst niet en later alleen onder voorwaarden (geen versnaperingen, 1,5 meter afstand houden e.d.) open stellen. Om onze achterban toch van elkaars tuinen te laten genieten organiseerden we in voor- en najaar een fotowedstrijd.

Verder moesten we de tuinenreis naar Toscane en de jaarlijkse excursies annuleren; alleen die naar Drenthe kon op een later moment en in een beperkt gezelschap alsnog doorgaan. Het voor eind maart geplande Groen Erfgoed Café in de provincie Groningen verviel. En hoewel de Groene Monumentendagen in september wel doorgingen, leidden de coronabeperkingen ertoe dat veel minder tuineigenaren hun groen erfgoed open konden stellen dan we vooraf bereid hadden gevonden. Gelukkig slaagden we er in september wel in om in de tuin van Kasteel-Museum Sypesteijn in Loosdrecht een middag voor onze vrijwilligers te organiseren, uiteraard met inachtneming van de geldende regels.

Voor de lustrumviering stond het symposium ‘Eeuwige jeugd: groen erfgoed in nieuwe handen’ op de agenda, oorspronkelijk op 3 april en later op 16 oktober, met zes interessante sprekers. Het thema wekte de belangstelling van een groot aantal donateurs. Om het thema van de bijeenkomst alsnog met de donateurs te delen, hebben we de beoogde sprekers gevraagd hun bijdrage op schrift te stellen. Binnen het voor het symposium gereserveerde budget is hiervan een boekje gerealiseerd. De donateurs, en andere ontvangers van onze nieuwsbrief, hebben het lustrumboekje medio december (digitaal) ontvangen. Het boekje is beschikbaar voor belangstellenden.

REGULIERE ACTIVITEITEN

Bij de reguliere activiteiten van de NTs gaat het, conform het beleidsplan 2017-2021, op hoofdlijnen om:

- het permanent alert zijn op bedreigd groen erfgoed;
- de jaarlijkse publicatie van de Open Tuinen Gids;
- de uitgave van het Tuinjournaal, het blad van de NTs dat twee maal per jaar verschijnt;
- het opsporen van mooie en bijzondere nieuwe tuinen;
- de organisatie van regionale bijeenkomsten van Open Tuin Eigenaren;
- de organisatie van regionale bijeenkomsten van de coördinatoren en adviseurs van de Commissie Groen Erfgoed;
- de organisatie van een jaarlijkse bijeenkomst om onze vrijwilligers in het zonnetje te zetten;
- de organisatie van excursies om kennis uit te wisselen en te verbreden/verdiepen;
- de publicatie van studies over tuin- en landschapsarchitectuur;
- de organisatie van speciale evenementen en projecten;
- informatievoorziening en -uitwisseling via onze website en social media.

De (beoogde) activiteiten voor 2020 staan hieronder, onderverdeeld naar inhoud en randvoorwaarden.

Werken aan de inhoud

1. Instandhouding groen erfgoed:

De NTs wil zich jaarlijks met één of meer in het oog springende projecten profileren op het gebied van groen erfgoed. In 2020 waren dat de volgende projecten:

- Het symposium 'Eeuwige jeugd: groen erfgoed in nieuwe handen' in het kader van ons 40-jarig bestaan.
- Groene Monumentendagen: om het groen erfgoed meer onder de aandacht te brengen, doet de NTs sinds 2019 mee aan de Open Monumentendagen. In 2020 hebben we in iedere provincie een aantal eigenaren van monumentale tuinen en parken (meer dan in 2019) bereid gevonden om in dat kader in het weekend van 12 en 13 september hun poorten te openen voor het publiek.
- Om de tuinaanleg én de verzameling bomen van Kasteel-Museum Sypsteyn in Loosdrecht op de kaart te zetten heeft de NTs bijgedragen aan een speciale brochure over de geschiedenis van en de bijzondere bomen in de kasteeltuin. Bezoekers van de tuin krijgen de brochure gratis mee, om het bezoek aan de tuin te verdiepen en extra bijzonder te maken.

2. Ontwikkelen innovatieve projecten:

- Een van de innovatieve projecten in het kader van 'groen in de maatschappij' die de NTs de afgelopen jaren op de agenda had, was het project Sociaal Tuinieren. Sinds 2020 staat het project op eigen benen, onder verantwoordelijkheid van de Stichting Present. De NTs blijft hierbij betrokken als partner.
- In 2020 heeft de NTs het idee ontwikkeld van een commissie Jong-NTs, om jonge groenprofessionals te betrekken bij ons werk. Zo willen we een nieuwe, jongere, doelgroep bereiken en deze betrekken bij en interesseren voor groen erfgoed en tuinen. In 2021 werken we dit idee verder uit.

3. Regionaal samenwerken:

- Het door de regioadviseurs van de Commissie Groen Erfgoed geïnitieerde Erfgoedcafé in de provincie Groningen is in 2020 voortgezet. Dit Erfgoedcafé is ontstaan door een samenwerking tussen vier erfgoedorganisaties: de Boerderijenstichting Groningen, Erfgoedvereniging

Heemschut, Stichting Het Tuinpad Op en de NTs. Het heeft als doel kennisuitwisseling, het delen van ervaringen en samenwerking.

- In het algemeen geldt dat het regionaal werken binnen de NTs steeds meer van de grond komt. De Commissie Groen Erfgoed werkt met regionale adviseurs en coördinatoren, en ook de Open Tuinen Commissie en de Excursiecommissie hebben zich regionaal georganiseerd.
- De Open Tuinen Commissie organiseerde in 2020 enkele regiobijeenkomsten voor en door de aangesloten tuineigenaren.
- Ook de Commissie Groen Erfgoed organiseerde regiobijeenkomsten voor haar adviseurs. Deze bijeenkomsten hebben een inhoudelijke insteek: het uitwisselen van ervaringen, onderling contact, actuele ontwikkelingen met betrekking tot groen erfgoed en aandacht voor de vraag hoe meer zicht te krijgen op die ontwikkelingen in de regio.

Werken aan de randvoorwaarden

De NTs heeft in 2019 een proef gedaan met de losse verkoop van de Open Tuinen Gids. In 2020 is die proef gecontinueerd. Doel was niet alleen om inkomsten te genereren, en daarmee de financiële situatie van de NTs structureel te verbeteren, maar ook om onze naamsbekendheid te vergroten. In totaal zijn zo'n 400 gidsen verkocht via de website van de NTs, bij enkele aangesloten open tuinen en op enkele andere verkooppunten.

Verder maakt een aantal NTs-donateurs inmiddels gebruik van de regeling om voor minimaal vijf jaar periodiek belastingvrij te schenken. De NTs beschikt over een juridisch deskundige vrijwilliger die de donateurs kan ondersteunen bij vragen hierover. Ook in 2020 ontvingen we tot onze blijdschap enkele schenkingen. Daarnaast blijven we ons inzetten om bedrijven in de groene sector bereid te vinden de activiteiten van de Tuinenstichting als sponsor te ondersteunen.

RESULTATEN

De NTs streeft de volgende verbeteringen na:

1. nog meer groen erfgoed behouden en koesteren;
2. kennis en enthousiasme hierover delen; en
3. tuinbezoek stimuleren.

Ad 1. Nog meer groen erfgoed behouden en koesteren

De Commissie Groen Erfgoed (CGE) werd in 2020 in zo'n twintig situaties te hulp geroepen om een schadelijke ingreep in het groen erfgoed te helpen voorkomen. In ongeveer vijftien gevallen kwam de NTs daadwerkelijk in actie. Enkele voorbeelden:

- *Park Schakenbosch in Voorburg-Leidschendam*

Eind 2019 diende de NTs de zienswijze in dat het ontwerpbestemmingsplan voor het terrein van Schakenbosch – de bouw van 325 woningen en een nieuw zorgcentrum op het voormalige, parkachtige GGZ-terrein – onzorgvuldig was voorbereid. Op 7 juli 2020 stemde de gemeenteraad het plan met een nipte meerderheid weg, waarna het voorlopig werd stilgelegd. In oktober 2020 nodigde de gemeente de NTs uit voor een rondtafelgesprek waarin ze het plan opnieuw aan de orde stelde. In een afzonderlijk gesprek met de gemeente in januari 2021 wees de NTs er nog eens op dat het verplichte tuinhistorische onderzoek ontbreekt. De zaak is nog niet afgesloten.

- *Uitbreiding Nedcar in Born*
In oktober 2020 tekende de NTs bezwaar aan tegen het ontwerpbesluit op grond waarvan auto-producent NedCar zijn bedrijfsterrein mag uitbreiden. Deze uitbreiding zou namelijk negatieve gevolgen hebben voor Park en Landschap Kasteel Wolfrath in Born, dat een monumentale status heeft. Intussen is de situatie gewijzigd: de beoogde nieuwe productie van auto's gaat niet door, waardoor het erop lijkt dat de uitbreiding van de baan is.
- *Bouwplannen Pastoriebos in Voorthuizen*
Samen met Erfgoedvereniging Heemschut en het Cuypersgenootschap maakte de NTs in 2020 bij de gemeente Barneveld bezwaar tegen de plannen voor een complex met 25 appartementen dat midden in het bijzondere Pastoriebos, pal naast de Hervormde kerk, zou moeten verrijzen. Op 24 augustus 2020 vroegen zij de gemeentelijke monumentenstatus aan voor het ensemble van Pastoriebos en Hervormde Kerk. In het verslagjaar kwam daarop geen reactie binnen.
- *Klein Toornvliet in Groningen*
Begin 2020 heeft de NTs deze casus voorgelegd aan de rechter, nadat de gemeente Groningen opnieuw een vergunning had verleend voor de bouw van appartementen in deze monumentale tuin, ondanks de opnieuw ingediende – en eerder gehonoreerde – zienswijze van de NTs. In het verslagjaar is deze zaak nog steeds niet afgerond.
- *Mariënhof in Tilburg*
In oktober 2020 ondernam de NTs actie nadat ze via een plaatselijke heemkundegroep had vernomen dat de gemeente Tilburg de monumentale villa Mariënhof voor een koper exploitabel wilde maken door nieuwbouw toe te staan in een gedeelte van de bijbehorende (Springer)tuin. Inmiddels, februari 2021, heeft zich een koper gemeld die de nieuwbouw niet nodig heeft.

In een aantal gevallen kon de CGE niets doen. Soms omdat deze niet binnen de statuten vielen (bijvoorbeeld als alleen natuurwaarden en geen erfgoedwaarden in het geding waren), soms omdat de kwestie genuanceerder bleek te liggen dan uit de melding naar voren kwam, en soms omdat de melding alvast een schot voor de boeg bleek en er nog weinig aan de hand was.

Steeds vaker werkt de NTs bij meldingen van bedreigd erfgoed samen met andere organisaties. Het is uitdrukkelijk onze bedoeling deze contacten uit te breiden. Samenwerking is nodig en effectief. Nodig omdat we op deze manier het vele werk enigszins kunnen verdelen (er wordt overall steeds meer gebouwd), en effectief omdat een gezamenlijke actie meer impact heeft.

Ad 2. Kennis en enthousiasme hierover delen

Om deze doelstelling te realiseren heeft de NTs in 2020 het volgende gedaan:

- participatie in het project 'Kerkenvisies' van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). Hiermee willen we voorkomen dat bij de herbestemming van religieus erfgoed het bijbehorende groen erfgoed over het hoofd wordt gezien. De NTs heeft ook in 2020 de ontwikkelingen zoveel mogelijk gevolgd en contact gelegd met enkele betrokken gemeenten;
- inventarisatie, samen met Erfgoedvereniging Heemschut, van (toekomstig) groen erfgoed dat dateert uit de periode 1965-2000 (project Post65). Het gaat om (semi)openbare en privétuinen, parken, landschappen met (onder meer) een bijzondere aanleg, vormgeving of beplanting, die daarom een monumentale status verdienen, maar die nu nog niet hebben. Adviseurs en coördinatoren van de Commissie Groen Erfgoed van de NTs hebben op basis van een literatuurstudie in 2020 een lijst van mogelijke objecten opgesteld. Het wachten is nu op de selectiecriteria die de RCE opstelt;
- op uitnodiging van de opleiding Tuin- en Landschapsinrichting van Van Hall Larenstein heeft de NTs (Open Tuinen Commissie) deelgenomen in een panel ter ondersteuning van twee modules. Groepjes derdejaars studenten deden onderzoek naar mogelijkheden van versnipperd

(historisch) stedelijk groen 'met tuinachtige sfeer' met het oog op ontwerpvoorstellen om de visuele en functionele verbinding te herstellen. Dit mondde uit in een presentatie over 'De publieke stadstuin'. Behalve de NTs namen ook de RCE, Buro VlugP en docenten van Larenstein deel aan het panel;

- artikelen gepubliceerd in het Tuinjournaal: in 2020 waren de thema's van het Tuinjournaal 'Eeuwige jeugd: Groen erfgoed in nieuwe handen' (maart 2020, lustrumnummer) en 'Het groene antwoord' (september 2020);
- digitale nieuwsbrieven verstuurd aan donateurs, vrijwilligers en andere belangstellenden; in 2020 hebben de donateurs in totaal 10 nieuwsbrieven ontvangen;
- de rubriek Tuin van de Maand, waaronder groenerfgoed- en hedendaagse tuinen, is geherintroduceerd op de website (sinds juni 2020);
- de uitgave van het lustrumboekje 'Eeuwige jeugd: groen erfgoed in nieuwe handen';
- in zijn algemeenheid het PR-beleid.

Daarnaast stonden op de agenda:

- excursies: namelijk de excursie Bedrijfs- en privétuinen in de Tilburgse wijk Tivoli (8 mei), de excursie Tuinkunst en boerenerven in Drenthe (10 juli) en de excursie Amsterdamse Museumtuinen (12 september), en daarnaast de tuinenreis naar Toscane (18-24 mei);
- aanwezigheid met een NTs-stand op verschillende (tuin)beurzen.

Doordat de coronacrisis roet in het eten gooide, ging alleen de excursie naar Drenthe door, op 26 september.

Ad 3. Tuinbezoek stimuleren

Om het tuinbezoek te stimuleren heeft de NTs in 2020 de volgende activiteiten ontplooid:

- uitbrengen van de Open Tuinengids 2020, met 369 bijzondere open tuinen;
- uitbrengen van het Tuinjournaal, met verdiepende artikelen over tuinen en tuinkunst;
- publicatie op de website van de Tuin van de Maand en berichtgeving hierover via sociale media;
- publicatie op de website van een overzicht met sneeuwklakjestuinen;
- twee fotowedstrijden.

Overige resultaten

In 2020 konden veel tuinbezoeken niet doorgaan en vervielen veel tuinevenementen. Normaal gesproken zijn deze gelegenheden bij uitstek geschikt om donateurs te werven. Desondanks hebben zich in 2020 toch nieuwe donateurs aangemeld. Deze nieuwe donateurs compenseren het aantal donateurs dat heeft opgezegd (vaak door hoge leeftijd of overlijden). Grosso modo blijft het aantal donateurs de laatste jaren stabiel rond de 2.700 donateurs.

Het aantal volgers op Facebook nam in 2020 toe van ruim 3.700 in 2019 tot ruim 4.000 in 2020. Op dit sociale medium plaatsen we regelmatig berichten over bijeenkomsten, bedreigd groen erfgoed en bijzondere tuinen.

De periodieke digitale nieuwsbrief voor donateurs en andere belangstellenden werd eind december 2020 aan ruim 3.000 e-mailadressen verstuurd. Een jaar eerder waren dit er 2.900.

Per 1 januari 2020 is de NTs geregistreerd als een Erkend Goed Doel. Dat betekent dat wij voldoen aan strenge kwaliteitseisen. Zo is zeker dat de NTs bijdraagt aan een betere wereld, zorgvuldig omgaat met elke euro en verantwoording aflegt. CBF is de toezichthouder die dit controleert. In 2018 sloot de NTs zich aan bij Goede Doelen Nederland om de organisatie verder te profes-

sionaliseren, kennis te delen en (meer) fondsen te werven. Het CBF-keurmerk was een voorwaarde hiervoor.

Niet gerealiseerd

In 2020 hebben een aantal zaken helaas niet kunnen realiseren:

- de ambitie om fondsenwervingsacties op te zetten. In 2020 haalde de NTs wel een aantal mooie bedragen van particulieren als schenking of legaat binnen.
- een structurele verbetering van onze financiële situatie door een aanzienlijk aantal nieuwe donateurs te werven. In 2020 hebben zich weliswaar nieuwe donateurs aangemeld, maar tegelijkertijd hebben ongeveer evenveel bestaande donateurs opgezegd.

Dat we er niet in zijn geslaagd deze zaken te realiseren, heeft onder andere te maken met de coronomstandigheden en met het feit dat de NTs in 2020 niet beschikte over een voltallig bestuur.

Bronnen

Bovenstaande resultaten hebben we in kaart gebracht aan de hand van:

- inhoudelijke rapportages en fotoverslagen, vermeld op de website;
- gesprekken met de verschillende commissies.;
- deelnemerslijsten van de excursies;
- periodieke verslagen van de commissies.

VOORUITBLIK 2021

Vanaf begin 2021 is het bestuur van de NTs weer voltallig. Naast de reguliere (jaarlijkse) activiteiten staat ook een aantal bijzondere activiteiten op de agenda. Bijvoorbeeld:

- twee buitenlandse tuinenreizen, één naar Toscane en één naar Groen Venetië; uiteraard onder voorbehoud van het verloop van de coronapandemie;
- de vernieuwing van de NTs-website: hiermee zijn we gestart in het najaar van 2020. Het is van belang om een overzichtelijke, actuele en aantrekkelijke website te hebben, als visitekaartje. Bovendien heeft de bestaande website geen goed archief en is deze niet goed geschikt voor tablets en telefoons e.d.;
- de oprichting van een commissie Jong-NTs;
- de voorbereiding van een nieuw beleidsplan voor de periode 2022-2026.

Verder beraden we ons op één of enkele speciale projecten. Bij alle activiteiten is het doel ook om de NTs onder de aandacht brengen van een breed publiek. Daarbij staat wel voorop dat we communiceren over een onderwerp dat aantrekkelijk is voor een breed publiek.

FINANCIËLE VERANTWOORDING

Staat van baten en lasten

De baten van 2020 (142.921 euro) zijn vrijwel gelijk aan die van 2019 (153.519 euro), rekening houdend met het feit dat er in 2020 geen projecten in samenwerking met 'Sociaal Tuinieren' zijn uitgevoerd. Voor dit laatste ontving de NTs in 2019 een bijdrage van 10.000 euro.

94 procent van de baten bestaat uit particuliere donaties en giften.

De lasten van 2020 (124.692 euro) zijn aanzienlijk lager dan die van 2019 (149.650 euro). Dit komt doordat vanwege de coronapandemie de meeste tuinevenementen en beurzen vervielen.

Tot 2020 werd de verzending van zowel de Open Tuinen Gids als het Tuinjournaal uitgevoerd door Sandd. Nadat Sandd door PostNL is overgenomen, verzorgde PostNL de verzending in 2020. De gehanteerde tarieven daarbij waren aanzienlijk hoger dan in de jaren daarvoor.

Het batig saldo voor het boekjaar 2020 (18.230 euro) is aanzienlijk groter dan voor het boekjaar 2019 (3.869 euro). In feite is er sprake van een forse, aan corona gerelateerde onderbesteding.

De NTs hecht eraan de besteding aan hoofddoelstellingen te maximaliseren door professionals in te zetten voor gespecialiseerde, ondersteunende werkzaamheden, zoals publiciteit, management van ons bureau en financiële administratie. In 2020 gaven we 72 procent van de baten uit aan onze doelstellingen, 25 procent aan beheer en administratie en 3 procent aan werving.

De kosten van beheer en administratie bestaan uit de personeelskosten van het bureau (0,25 fte) en de daaraan gerelateerde kosten van huisvesting en algemene kosten, en daarnaast de kosten van het bestuur van de stichting en de commissies. De kosten van werving bedragen 3.888 euro en bestaan uit beurzenbezoek, folders, brochures en publicaties (ook op de NTs-website).

Balans

De NTs is aangesloten bij het Centraal Bureau Fondsenverwerving (CBF). Het CBF gebruikt een andere terminologie voor de financiële verslaggeving dan de NTs tot nu toe in haar jaarstukken gebruikte, zoals:

CBF	NTs tot nu toe
staat van baten en lasten	winst- en verliesrekening
saldo van baten en lasten	resultaat of winst of verlies
bestemmingsreserve	
continuïteitsreserve	
het eigen vermogen wordt gevormd door het totaal van alle reserves	

De continuïteitsreserve is gevormd om risico's te dekken en om zeker te stellen dat de organisatie ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. De organisatie dient de door haar noodzakelijk geachte omvang van de continuïteitsreserve toe te lichten en de daaraan ten grondslag liggende veronderstellingen te vermelden.

Voor de continuïteitsreserve geldt echter een maximum; deze bedraagt maximaal 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie, conform de richtlijn financieel Beheer Goede Doelen van 22 juni 2017.

In de balans 2020 is eenvoudigweg aangenomen dat de continuïteitsreserve gelijk is aan het eigen vermogen, te weten 95.589 euro. Op basis van de kosten van de werkorganisatie in 2020 mag de continuïteitsreserve maximaal 107.535 euro bedragen.

Het bestuur heeft het voornemen zich nader te beraden over de noodzakelijke omvang van de continuïteitsreserve en de daaraan ten grondslag liggende veronderstellingen.

De NTs heeft een fonds op naam, het 'Gisolf-potje', van 8.980 euro. Daarnaast heeft ze de volgende voorzieningen getroffen:

- upgradering automatisering, ten behoeve van een integrale vernieuwing van de ICT-omgeving, 20.000 euro; hiervoor zijn nog geen externe verplichtingen aangegaan;
- lustrum 40 jaar NTs, 4.346 euro; hiervoor zijn externe verplichtingen aangegaan;
- upgradering website, 12.822 euro; hiervoor zijn externe verplichtingen aangegaan.

De NTs maakt gebruik van de diensten van een externe professionele boekhouder. Ze heeft een kascommissie benoemd die de balans en de staat van baten en lasten onderzoekt. De kascommissie brengt aan het bestuur verslag uit van haar bevindingen.

FONDSENWERVING

De NTs is een stichting die met weinig middelen veel doet. Deze middelen verkrijgen we bijna exclusief via jaarlijkse donaties en legaten van particulieren en kleine ondernemingen. Om de financiën te verstevigen werken we aan een stabiel donateursbestand, met aanwas van nieuwe generaties tuinliefhebbers. Daarnaast willen we derde geldstromen, zoals subsidies, sponsoring en giften, beter benutten.

Voorop staat dat wij de werving van donateurs zoveel mogelijk combineren met activiteiten die in het teken staan van onze missie en de inzet van vrijwilligers. Bijvoorbeeld door aanwezig te zijn op beurzen en door middel van een attractieve website, waar we ook rapporteren over de impact van onze werkzaamheden. Voor ons volledige beleid op het gebied van fondsenwerving verwijzen we naar het beleidsplan 2017-2021 op de website.

4 Organisatie

De NTs is een stichting zonder winstoogmerk die draait op vrijwilligers. We hebben een ANBI-status en zijn CBF-erkend.

KvK nummer: 41127203

Fiscaal nummer: 0065.03.238

Contactgegevens:

Nieuwezijds Kolk 28

1012 PV Amsterdam

E info@tuinenstichting.nl

W www.tuinenstichting.nl

T 020-6235058

BESTUUR

Het bestuur is onbezoldigd en onafhankelijk. Elke commissie is vertegenwoordigd in het bestuur.

In 2020 beschikte de NTs niet over een voltallig bestuur. Per 1 januari 2020 kwamen de functies van voorzitter en penningmeester – deze vacature werd per 1 april 2020 vervuld – vacant, en per 1 mei die van secretaris. Het jaar 2020, evenals het jaar ervoor, stond dan ook in het teken van het zoeken naar met name een nieuwe voorzitter. De zittende bestuursleden hebben zich ingespannen om de NTs met beperkte bestuurskracht draaiende te houden. Zo hebben zij de werkzaamheden van de voorzitter zoveel mogelijk onder elkaar verdeeld en het (interim)voorzitterschap roulerend op zich genomen. Dat is gelukt door duidelijke prioriteiten te stellen (zowel intern als extern), zoals de organisatie van het lustrum. In 2021 zal het NTs-bestuur weer voltallig zijn. Dat biedt ruimte om verder te professionaliseren en de slagkracht van de organisatie te vergroten.

In 2020 bestond het NTs-bestuur uit:

Voorzitter - vacature

Gerbrand van den Ban – Penningmeester (vanaf 1 april 2020)

Hoofdfunctie:

Lara de Graaf – Secretaris (personeel, Redactiecommissie; tot 1 mei 2020)

Hoofdfunctie: landschapsarchitect bij Noordanus & Partners (tot 1 juli 2018), zelfstandig tuin- en landschapsarchitect bij LDG Landscape architecture, Design & Garden (vanaf 1 juli 2018)

Nevenfuncties: bestuurssecretaris bij stichting Re-Wildlife

Geeskelen Wolters – Bestuurslid (personeel)

Hoofdfunctie: geen

Nevenfuncties: geen

Annemiek Tromp – Bestuurslid (Commissie Groen Erfgoed)

Hoofdfunctie: programmamanager duurzame gebiedsontwikkeling bij Rijkswaterstaat.

Nevenfuncties:

- vicevoorzitter provinciale commissie Zuid-Holland, Heemschut
- bestuurslid Groene projecten Wijkberaad Bezuidenhout: Werkgroep Groene Schenk, Werkgroep Pleinen, Gebruikersgroep Haagse Bos/Malieveld, Werkgroep Duurzaam

Michiel Plomp – Bestuurslid (Excursie Commissie)

Hoofdfunctie: medewerkers Presentatie Vereniging Hendrick de Keyser

Nevenfuncties: bestuurslid Open Tuinendagen, Utrecht, en bestuurslid Flora's Hof, Utrecht

Robertien Aberson – Bestuurslid (Open Tuinen Commissie)

Hoofdfunctie: zelfstandig adviseur, ontwerper en coördinator 'Tuin- en Landschapsinrichting' (BSc)

Nevenfuncties: geen

WERKNEMERS

Op het kantoor van de Tuinenstichting werken twee betaalde professionals:

- Coördinator bureau (2 dagen per week, zzp)
- Administratief medewerker (2 dagen per week)

De boekhouding wordt extern bijgehouden op zzp-basis.

VRIJWILLIGERS

Zowel het bestuur van de NTs als de commissies en de vertegenwoordiging op groenevenementen bestaat uit vrijwilligers. In totaal beschikte de NTs in 2020 over zo'n 80 vrijwilligers; iets meer dan in 2019 (ca. 70). De NTs organiseert geen collectes en beschikt dus niet over collectanten; onze vrijwilligers doen aan de NTs gerelateerd inhoudelijk werk.